

ÁTFOGÓ INTÉZMÉNYVIZSGÁLAT

1. BEVEZETÉS
2. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ
3. ÁTFOGÓ INTÉZMÉNYI VIZSGÁLAT
 - 3.1. Szakmai ellenőrzés
 - 3.1.1. Érettségi vizsgák, versenyeredmények,
 - 3.1.2. Kompetenciamérések eredményei
 - 3.2. Szakmai irányítás, intézményi működés
 - 3.2.1. Pedagógiai program végrehajtása
 - 3.2.2. Beiskolázási adatok
 - 3.2.3. Munkaterv
 - 3.2.4. Beszámolók, jegyzőkönyvek
 - 3.3. Törvényességi ellenőrzés
 - 3.3.1. Tanuló- és gyermekbalesetekkel kapcsolatos intézkedések
 - 3.3.2. Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása
 - 3.3.3. Munka- és tűzvédelmi feladatok ellátása
 - 3.3.4. Belső ellenőrzési rendszer működése
 - 3.3.5. Szabályzatok
 - 3.3.6. Tanügy-igazgatási nyilvántartások, dokumentumok
 - 3.3.7. Tantárgyfelosztás, órarend
4. ÖSSZEGZÉS, FEJLESZTÉSI JAVASLATOK
5. MELLÉKLETEK

1. BEVEZETÉS

Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata szakértői megbízást adott a Commitment Pedagógiai Intézetnek az Árpád Gimnázium szakmai és törvényességi ellenőrzésére.

Az ellenőrzés nem terjedt ki az emelt szintű érettségi vizsgák feltételrendszerének, szervezésének és azok dokumentációjának, a matematika és az idegen nyelvek oktatásának, szakmai munkaközösségi munkájának elemzésére, mert ezekkel a területekkel a jelen vizsgálattal párhuzamosan zajló ellenőrzés foglalkozik.

Az átfogó vizsgálat elvégzéséhez nagy segítséget jelentett az iskola vezetőjének igényes, precíz, az intézményi működés minden területét érintő, részletes és korrekt önértékelése. Az igazgatói önértékelés adatai, információi felhasználásra kerültek az ellenőrzés és a szakértői vélemény elkészítése során, és mellékletként csatoltam CD-lemezen a szakértői jelentéshez.

A helyszíni ellenőrzésre 2007. január 10-én és 16-án került sor.

A vizsgálat időpontja: 2006. december 15-től 2007. február 5-ig.

A szakmai és törvényességi, ellenőrzés célja:

1. Tanügy-igazgatási nyilvántartások, dokumentumok, szabályzatok törvényességének, a szabályzat és a gyakorlat viszonyának ellenőrzése.
2. Az intézményben folyó szakmai munka eredményességének, hatékonyságának, a pedagógiai program teljesülésének vizsgálata.

A szakértői munka módszerei:

- Dokumentumok elemzése
- Interjúk
- Országos mérések elemzése
- Statisztikai elemzések

A szakmai ellenőrzés vizsgálati területei:

- Érettségi eredmények
- Versenyeredmények
- Országos kompetencia mérés eredményei
- Szakmai irányítás, intézményi működés
- Pedagógiai program végrehajtása
- Beiskolázási adatok
- Munkaterv
- Beszámolók, jegyzőkönyvek

A törvényességi ellenőrzés során megvizsgált dokumentumok:

- Pedagógiai Program
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- IMIP
- Továbbképzési program, Beiskolázási terv
- Év végi beszámoló (2005-2006)
- Belső ellenőrzési terv
- Tanuló- és gyermekbalesetekkel kapcsolatos intézkedések és dokumentációjuk
- Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása, dokumentálása
- Munka- és tűzvédelmi feladatok ellátásának szabályozása, dokumentációja
-

- Tanügyi nyilvántartások (Beírási napló, foglalkozási napló, törzslap, bizonyítványok, tantárgyfelosztás, órarend, jegyzőkönyvek)

Az ellenőrzés során az intézmény vezetőjétől, a vezetőség tagjaitól minden segítséget megkaptam. Köszönöm az intézmény vezetőjének, a helyetteseknek a segítőkész hozzáállását, együttműködését, amellyel munkámat nagymértékben segítették.

2. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az intézményben valamennyi előírt szabályzat megtalálható. Azok formailag és tartalmilag megfelelőek. Az iskola működése tekintetében valamennyi területet lefedik.

Az iskola dokumentumai döntő többségükben áttekinthetőek, naprakészek, logikusan felépítettek, jól kezelhetők, precízek, gondosak.

Az intézmény pedagógiai programja átgondolt, benne megtalálhatóak azok az elemek, melyeket a közoktatási törvény előír.

Az Árpád Gimnázium 2006/2007. tanévre összeállított éves munkaterve tartalmazza a jogszabályokban rögzített elemeket. A dokumentumban megtalálható a pedagógiai ellenőrzési terv (belső ellenőrzési terv), és a munkaközösségi munkatervek is.

A szakmai munkaközösségek munkatervei a magyar munkaközösség kivételével sem pedagógiailag, sem szakmailag nem meggyőzőek. A munkaközösségek a dokumentumokból megismert tevékenységük alapján ebben a formában nem töltik be szakmai irányító, fejlesztő szerepüket. A személyes beszélgetés során azonban arról győződtem meg, hogy többségében csak a dokumentálással van

gond, mert a szaktanárok és a munkaközösségek komoly pedagógiai nevelő-
oktató munkát végeznek. Ezt támasztják alá az érettségi és versenyeredmények,
valamint a továbbtanulási mutatók is.

Az iskola rendszeresen készít fel országos és megyei tanulmányi, sport és egyéb
szervezésű versenyekre, ahol a tanulók megyei és országos szinteken
eredményesen teljesítenek.

Hasonlóan jók a teljesítmények a 2004. évi országos kompetenciamérésben is.
Az iskolai eredmények jelentősen meghaladják az országos és a kis gimnáziumok
diákjainak átlagát

A beiskolázási mutatók szerint az iskola nagyon keresett, nagyon elismert a
városban és a térségben. Különösen szembetűnő a 6 évfolyamos gimnázium
iránti erős igény, érdeklődés.

A tanulói létszám viszonylag állandó, az iskola keresett és elismert a településen.
A továbbtanulási mutatók nagyon kedvezőek. 2005-ben a felvettek aránya a
létszámhoz viszonyítva 75,7%

A vezetői interjúk, a néhány munkaközösség-vezetővel folytatott beszélgetés
meggyőzően mutatta, hogy a gimnázium világos értékrend, igényes szakmai,
nevelési és erkölcsi elvárások szerint dolgozik, és ezeket az értékeket közvetíti a
diákság felé.

A tanuló- és gyermekbaleseteket az OM internetes adatbázisában regisztrálják,
mellyel azonnal eleget tesznek a jelentési kötelezettségnek is.

A jegyzőkönyvek és a balesetek nyilvántartása megfelelnek a jogszabályi
előírásoknak.

A munka- és tűzvédelmi oktatás, a feladatok elvégzése, a készülékek
átvizsgálása megfelelő. Az intézmény rendelkezik tűzriadó és bombariadó tervvel.
A balesetvédelmi oktatással együtt a munkavédelmi felkészítés is megtörtént.

Az iskola 5 évre szóló továbbképzési programja és éves beiskolázási terve teljes összhangban van egymással, valamint a pedagógiai programmal. Jól áttekinthető, világos és nyomon követhető.

A szervezeti és működési szabályzat meghatározza a közoktatási intézmény szervezeti felépítését, az intézményi működés belső rendjét, a belső és külső kapcsolatokra vonatkozó megállapításokat és mindazon rendelkezéseket, amelyeket jogszabály nem utal más hatáskörbe.

A házirend az iskolai életformának megfelelően minden területen szabályozza a tanulói jogokat és kötelezettségeket, az iskolai élet mindennapjait.

A belső ellenőrzési terv megfelelően kidolgozott, de a belső ellenőrzési rendszer működtetése még fejlesztésre szorul.

3. ÁTFOGÓ INTÉZMÉNYI VIZSGÁLAT

3.1. Szakmai ellenőrzés

3.1.1. Érettségi vizsgaeredmények, versenyek

A 2005/2006-os tanév érettségi eredményei

letett érettségi vizsga		a	b	c	d	iskola
		átlag	átlag	átlag	átlag	átlag
magyar nyelv és irodalom	közép	4,48	4,32	3,81	4,36	4,23
	emelt	3,67	4,00	4,44	3,75	4,04
történelem	közép	4,10	4,08	3,74	4,05	3,99
	emelt	4,71	4,50	4,46	4,55	4,54
angol nyelv	közép	3,78	3,57	3,56	4,17	3,81
	emelt	5,00	4,00	2,50	5,00	3,86
	előrehozott E	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
német nyelv	közép	4,50	3,00	3,80	4,40	4,08
	emelt	5,00	5,00			5,00
	előrehozott E	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00

francia nyelv	közép		5,00			5,00
	emelt				5,00	5,00
matematika	közép	4,08	3,86	4,17	3,50	3,90
	emelt	4,33	4,50	3,15	2,50	3,50
fizika	közép	4,50	4,67	4,17	4,50	4,38
	emelt	4,00	4,67		3,00	4,20
kémia	közép	5,00	4,75			4,80
	emelt					
biológia	közép	4,50	5,00	4,33	4,00	4,40
	emelt		5,00	5,00	4,00	4,90
földrajz	közép		4,00	4,50		4,33
	emelt			5,00		5,00
	előrehozott E			5,00		5,00
informatika	közép	4,40	4,67	4,33	3,50	4,31
	emelt			4,50	4,00	4,40
testnevelés	közép	5,00			4,33	4,50
rajz és vizuális kultúra	közép		4,50			4,50
emberismeret és etika	közép	5,00	4,43	5,00	4,71	4,67
filozófia	közép			5,00		5,00
Össz:		4,44	4,36	4,16	4,17	4,28

1. táblázat

Forrás: a 2005/2006. évi intézményi beszámoló

Összességében az állapítható meg, hogy a tanulók mindkét vizsgaszinten jól teljesítenek.

Hasonlóan jók az iskola felvételi arányai.

A felvételire vonatkozó adatokat A középiskolai munka néhány mutatója” című OKI kiadvány internetes változata alapján vizsgáltam.

2005-ben a felvettek aránya a létszámhoz viszonyítva (F/L) 75,7%

Tudomány-, gazdasági- és orvosi egyetemre 19,5%

Műszaki és agráregyetemre 11,1%

Főiskolára 45,1%

Az iskola saját nyilvántartása szerint a felvételi arányok 2000- 2005-ig a következőképpen alakultak:

	hat évfolyamos			négy évfolyamos			ped. szki.			iskolai		
2000.	52	60	86,66 %	18	28	64,28 %	12	21	57,14 %	82	109	75,22 %
2001.	57	69	82,60 %	17	25	68,00 %	19	25	76,00 %	93	119	78,15 %
2002.	54	66	81,81 %	21	32	65,62 %	14	27	51,85 %	89	125	71,20 %
2003.	51	58	87,93 %	28	37	75,67 %	16	23	69,56 %	95	118	80,50 %
2004.	51	57	89,47 %	27	35	77,14 %	21	28	75,00 %	99	120	82,50 %
2005.	50	59	84,74 %	50	57	87,71 %				100	116	86,20 %
Összesen:	85,53 %			72,40 %			66,12 %			78,96 %		

2. táblázat

Forrás: a 2005/2006. évi intézményi beszámoló

Szeretném külön említeni, hogy dicséretes az a tevékenység, ahogy végzős diákjaik felvételi eredményeit, további sorsukat az iskola nyomon követi.

Az iskola rendszeresen készít fel tanulmányi, sport és egyéb szervezésű versenyekre, ahol a tanulók megyei és országos szinteken eredményesen teljesítenek. Számos területen büszkélkedhet az iskola országos, vagy megyei helyezéssel, vagy országos, területi, megyei fordulóba jutott diákokkal. Az elért jó helyezések a tehetséggondozó munka hatékonyságát, eredményességét dicsérik. A versenyeredmények jól nyomon követhetők az iskolai nyilvántartásokban, beszámolóokban, a vezetői önértékelésben. (részletesen a vezetői önértékelésben a CD mellékletben).

3.1.2. Kompetenciamérések eredményei

Az országos kompetenciamérés 2004. évi eredményeit csak a 10. évfolyamot érintően tudtam vizsgálni, mert az iskola tájékoztatása szerint a 8. évfolyam teljesítményéről nem kaptak adatot.

Matematikából és olvasás, szövegértésből az összehasonlító elemzés során a tatabányai Árpád Gimnázium elért teljesítményét vettem össze az országos és a kis gimnáziumok átlagával.

Az eredmények jelentősen meghaladják az országos és a kis gimnáziumok diákjainak átlagát (3. és 4. táblázat, 1. ábra).

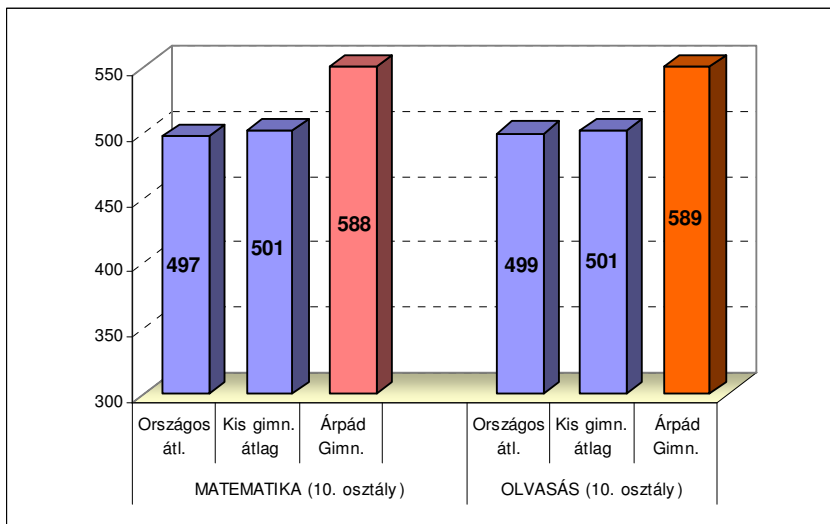
KOMPETENCIA MÉRÉS EREDMÉNYE MATEMATIKÁBÓL	
10. osztály	
Az Árpád Gimnázium eredménye	588
Az eredmény szignifikánsan nőtt	
országos átlag	497
gimnáziumok diákjainak átlaga	558
kis gimnáziumok diákjainak átlaga	501

3. táblázat

KOMPETENCIA MÉRÉS EREDMÉNYE OLVASÁSBÓL	
10. osztály	
Az Árpád Gimnázium eredménye	589
Az eredmény szignifikánsan nem változott	
országos átlag	499
gimnáziumok diákjainak átlaga	562
kis gimnáziumok diákjainak átlaga	501

4. táblázat

Míg matematikánál a 2004-es méréseket összevetve az egy évvel korábbival szignifikáns eredményváltozás, növekedés tapasztalható, addig szövegértésnél a hasonló összevetés szerint az eredmény szignifikánsan nem változott.

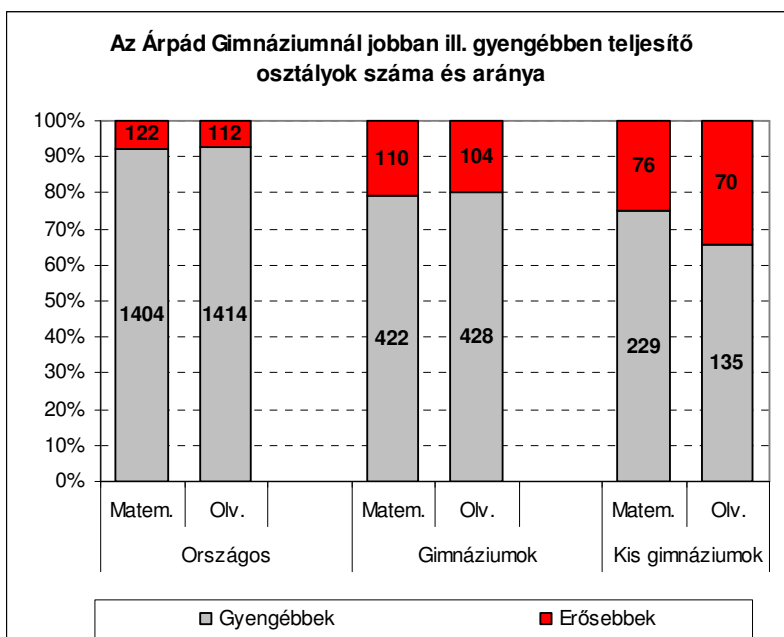

1. ábra

A hozzáadott pedagógiai értéket, és a várható eredmények alakulását nem tudtam vizsgálni, mert az Országos Értékelő Központ Iskolajelentése nem tartalmazott idevonatkozó adatokat.

Ha megvizsgáljuk mindkét mért kompetenciaterületen az Árpád Gimnázium diákjainak teljesítményét az ország összes középfokú intézményéhez viszonyítva, látható, hogy a tatabányai intézménynél a közel 1500 középfokú iskola közül mintegy 1400 rosszabb eredményt ért el.

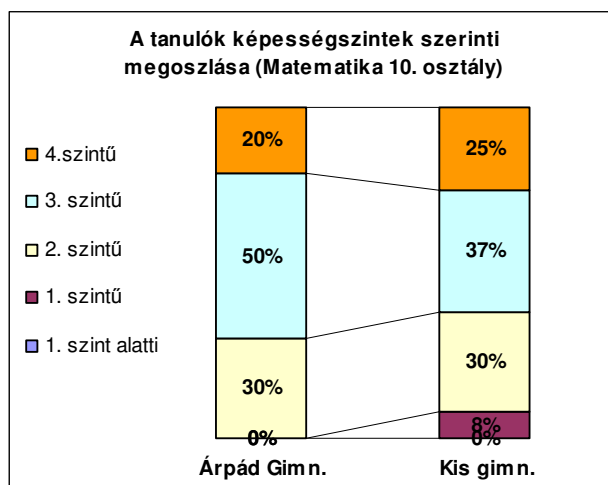
A mérésben vizsgált összes gimnázium és kis gimnázium elért eredményének rangsorában is az elsők között teljesít az iskola (2. ábra).

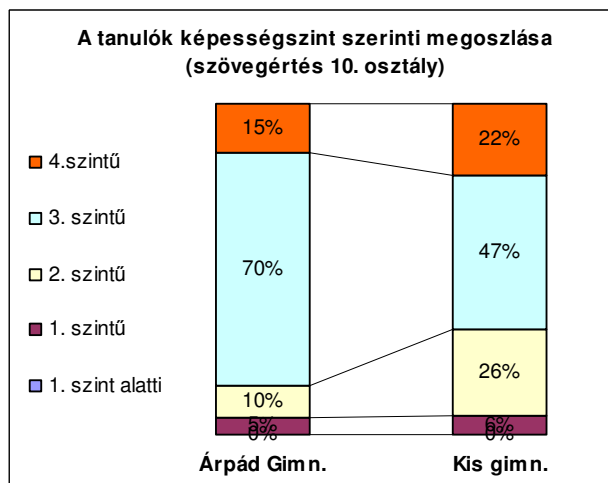
2. ábra

Az átlagos teljesítmények vizsgálatait meghaladóan célszerű tekintettel lenni az intézmény tanulójának képességszintek szerinti teljesítményeire. Ez mutatja meg, hogy milyen arányban teljesítenek az egyes tanulók az első szint környékén (vagy alatta) s kik azok, akik a 3. szintet meghaladó teljesítményt nyújtanak. Ez alapján lehet tudatosan – személyre, kiscsoportra szabottan – a differenciált képességfejlesztést, azaz a felzárkóztatást és tehetséggondozást (melynek a versenyeztetés is része) szervezni.

A képességszintek változásainak vizsgálata is pozitív eredményeket mutat (4. és 5. ábra).

4. ábra

5. ábra

Rendkívül öröndetes, hogy a mérésben részt vett diákok között nincs (1 kivétellel) olyan, aki csak az első képességszint alatt vagy az első képességszinten tud csak dolgozni.

Az Árpád Gimnáziumban matematikából a diákok 70%-a, szövegértésből 85%-a képes feladatokat a 3. és 4. képességszinten megoldani. Ez a teljesítmény jelentősen jobb, mint az ország többi kis gimnáziumánál mért eredmény. Ezek az eredményességi mutatók hatékony tehetséggondozó tevékenységre utalnak.

3.2. Szakmai irányítás, intézményi működés

3.2.1. Intézményvezetés

A vezetői interjúk, a néhány munkaközösség-vezetővel folytatott beszélgetés meggyőzően mutatta, hogy a gimnázium világos értékrend, igényes szakmai, nevelési és erkölcsi elvárások szerint dolgozik, és ezeket az értékeket közvetíti a diákság felé. Az iskolavezetés fontosnak tartja, hogy a tanulóknak nyugodt nevelési háttérrel biztosítsanak az egységes nevelési elveket valló, jó szakmai felkészültségű pedagógusok. Az intézményvezetésben (igazgató, 2 igazgatóhelyettes, gazdasági vezető) együttműködő munka folyik, helyenként még nem megfelelően dokumentált formában. Az igazgató úr elmondása szerint az utóbbi 2-3 évben már sokat haladtak e téren, de vannak még hiányos területek. (pl. munkaközösségi munkatervek, belső ellenőrzés dokumentációja)

3.2.2. Pedagógiai program végrehajtása

A program megfelel a közoktatási intézmények működését meghatározó törvényeknek és a jogszabályokban előírt követelményeknek. Az iskola a Közoktatási törvény 48.§-ában előírt összes új elemet beépítette a pedagógiai programjába.

A dokumentum felépítése, szerkezete, tartalma igazodik azokhoz a feladatokhoz, amelyeket a fenntartó és az intézmény Alapító Okirata meghatároz és előír.

A programban megfogalmazott szakmai munka elvárásainak, irányainak, alapelveinek megvalósulását támasztják alá a gimnázium érettségi eredményei, országos mérésekben nyújtott teljesítményei, a versenyeredmények, és az iskola népszerűsége, keresettség és elismertsége a szülők és a tanulók között.

Ugyanakkor meg kell említeni, hogy vannak a programnak olyan elemei, amelyek a gyakorlatban nem a szabályozásnak megfelelően

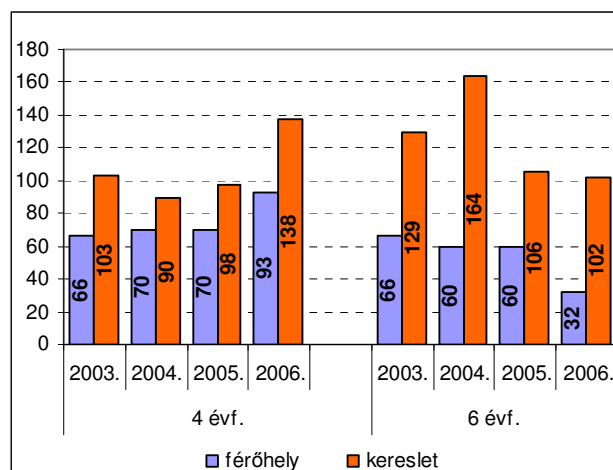
működnek. Pl. a tanulói értékelésnél azt olvasható, hogy félévente minimum 3 jeggyel kell rendelkezniük a tanulóknak, ennek ellenére több helyütt csak 1, vagy egyetlen jegy sem volt január 20-án a naplóban (részletesen a . pontban)

3.2.3. Beiskolázási adatok

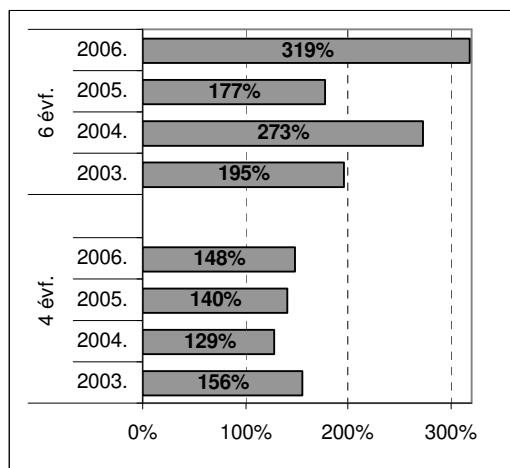
A KIFIR adatbázis alapján végzett elemzés szerint megállapítható, hogy folyamatos a túljelentkezés, nagy a gimnázium keresettsége. Ha az első helyen jelentkezettek számát nézzük, akkor is hasonló a helyzet.

év	OM kód	tag kód	képzés típus	tag. megnev.	férő-hely	összes jelentk.	első helyen jelentk.	Kereslet	össz. Felvett (B)	első helyen felvett (A)	A/B %	Férőhely kihaszn.
2006	031936	01	gimnázium	gimnázium: 6 évf.	21	71	66	60	21	21	100%	100%
2006	031936	02	gimnázium	gimnázium: 6 évf.	11	43	36	36	11	10	91%	100%
<i>gimnázium: 6 évf.; kerettantervekre épülő helyi tanterv</i>					32	114	102	96	32	31	97%	100%
2006	031936	03	gimnázium	gimnázium: 4 évf.	41	295	42	47	41	18	44%	100%
2006	031936	04	gimnázium	gimnázium: 4 évf.	18	116	30	5	18	17	94%	100%
2006	031936	05	gimnázium	gimnázium: 4 évf.	17	111	37	12	17	17	100%	100%
2006	031936	06	gimnázium	gimnázium: 4 évf.	17	136	29	7	17	15	88%	100%
<i>gimnázium: 4 évf.; kerettantervekre épülő helyi tanterv</i>					93	658	138	71	93	67	72%	100%
2006 összesen:					157	886	342	263	157	129	82%	100%
2005	031936	01	gimnázium	6 évf.; kerettante	30	69	54	59	30	30	100%	100%
2005	031936	02	gimnázium	6 évf.; kerettante	30	60	52	46	30	29	97%	100%
<i>6 évf.; kerettantervekre épülő helyi tanterv; emelt szin</i>					60	129	106	105	60	59	98%	100%
2005	031936	03	gimnázium	4 évf.; kerettante	34	289	45	59	34	28	82%	100%
2005	031936	04	gimnázium	4 évf.; kerettante	18	110	24	14	18	16	89%	100%
2005	031936	05	gimnázium	4 évf.; kerettante	18	100	29	12	18	17	94%	100%
<i>5 évf.; kerettantervekre épülő helyi tanterv; emelt szin</i>					70	499	98	85	70	61	87%	100%
2005 összesen:					190	757	310	295	190	179	94%	100%
2004	031936	01	Gimnázium	Gimnázium: 6 év	30	114	92	85	30	29	97%	100%
2004	031936	02	Gimnázium	Gimnázium: 6 év	30	101	72	84	30	29	97%	100%
<i>Gimnázium: 6 évf. kerettantervre épülő helyi tanterv;</i>					60	215	164	169	60	58	97%	100%
2004	031936	03	Gimnázium	Gimnázium: 4 év	34	327	43	59	34	15	44%	100%
2004	031936	04	Gimnázium	Gimnázium: 4 év	18	159	21	17	18	12	67%	100%
2004	031936	05	Gimnázium	Gimnázium: 4 év	18	119	26	15	18	13	72%	100%
<i>Gimnázium: 4 évf. kerettantervre épülő helyi tanterv;</i>					70	605	90	91	70	40	57%	100%
2004 összesen:					190	1035	418	429	190	156	82%	100%
2003	031936	01	Gimnázium	6 évf. egyedi hel	36	82	63		36	35	97%	100%
2003	031936	02	Gimnázium	6 évf. egyedi hel	30	94	66		30	30	100%	100%
<i>6 évf. egyedi helyi tanterv; emelt szintű oktatás néma</i>					66	176	129		66	65	98%	100%
2003	031936	03	Gimnázium	4 évf. a kerettan	33	282	40		33	12	36%	100%
2003	031936	04	Gimnázium	4 évf. a kerettan	18	120	30		18	16	89%	100%
2003	031936	05	Gimnázium	4 évf. a kerettan	15	118	33		15	14	93%	100%
<i>4 évf. a kerettantervre épülő helyi tanterv; emelt szin</i>					66	520	103		66	42	64%	100%
2003 összesen:					198	872	361		198	172	87%	100%

5. táblázat

6. ábra

7. ábra

Az iskola nagyon keresett, nagyon elismert a városban és a térségben. Különösen szembetűnő a 6 évfolyamos gimnázium iránti erős igény, érdeklődés. A 2006/2007-es tanév beiskolázásakor több, mint 3-szoros volt a túljelentkezés. Úgy tűnik, hiányzik a közelmúltban történt szerkezeti változások miatt megszűnt egyik 6 évfolyamos gimnáziumi osztály.

A vizsgált időszakban (2003-2006) minden évben 100%-os kihasználtsággal és feltöltöttséggel működött az intézmény (5. táblázat).

A keresettségét mutatja az a tény is, hogy nagyon magas azoknak a tanulóknak az aránya, akik első helyen jelentkeznek és első helyen nyernek felvételt a gimnáziumba. Az iskolának nincs gondja a létszámokkal.

3.2.4. Munkatervek

Intézményi éves munkaterv

Az Árpád gimnázium 2006/2007. tanévre összeállított éves munkaterve tartalmazza a jogszabályokban rögzített elemeket.

Meghatározza a kiemelt fontosságú feladatokat, a tanév helyi rendjét, a nevelési és szülői értekezletek időpontjait valamint a minőségirányítás tanévre lebontott feladatait, ütemtervét.

A munkaterv részét képezik a munkaközösségi munkatervek.

Munkaközösségi munkatervek

Az idegen nyelvi, és a matematika munkaközösség munkatervével a párhuzamosan zajló másik vizsgálat foglalkozik, tehát az alábbi megállapítások ezeket a munkaközösségeket nem érintik.

Áttekintve a többi munkatervet megállapítható, hogy elsősorban szervezési feladatokról és versenyfeladatokról szólnak, amelyeket zömében az iskolai munkatervben elég lenne rögzíteni. Alig van olyan munkaterv, ahol a tanév céljai szereplnének.

Közös jellemzőjük a munkaközösségi munkaterveknek, hogy többnyire formálisak, szakmailag (tantárgypedagógiailag, módszertanilag) érdemben számon kérhetetlenek. Általánosságban szólnak a feladatokról, nincsenek rögzített időpontok, felelősök. Ha nem lennének versenyek, ünnepek, stb., miről szólnának a munkatervek?

A korábbi év, évek eredményeivel, szakmai kérdésekkel (beiskolázás, kompetenciamérések, helyi mérések, differenciált képességfejlesztés) nem, vagy érintőlegesen foglalkoznak. Nyomát sem látni a

munkaközösség-vezetői óralátogatások tervezésének, a munkaközösség-vezetői értékeléseknek. Pedig az SZMSZ 4.3.2.3. A szakmai munkaközösségek tevékenységei címszó alatt meghatározza a feladatokat, de ezek a magyar munkaközösségen kívül egy dokumentumban sem jelennek meg. További hiányosság, hogy szintén az SZMSZ-ben (4.3.2.4. pont) megfogalmazott döntési területekről sem esik szó. Ezek: a tankönyv választás módja, belső továbbképzések szervezése, dolgozatok íratása, stb. Át kell gondolni, hogy formálisan érdemes-e működtetni ezeket a közösségeket.

Ezeket a problémákat az iskolavezetés is érzékelte. Ennek megfogalmazása megjelenik az éves munkatervben, és a minőségirányítási programban is. Pozitívum, hogy a vezetés észlelte a hibát, és rögtön intézkedést is tett a javításra. A minőségirányítási csoport már dolgozik az óralátogatások, a belső szakmai ellenőrzések szempontsorának összeállításán.

Ugyanakkor nem lehet figyelmen kívül hagyni a beszélgetések során megismert tényeket, a tényleges munkaközösségi tevékenységet. A magyar, a történelem és az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével történt egyeztetés arról győzött meg, hogy a dokumentált munkánál a mindennapi tevékenység gyakran többet takar.

Osztályfőnöki munkaterv

Formális. Zömében általánosságokat fogalmaz meg. A foglalkozások nem tervezettek, nincsenek tematikák, határidők, felelősök. A feladat így nem, vagy nehezen tervezhető. A munkaközösség-vezető elmondása szerint működik a belső továbbképzés, a fiatal kollégák mentorálása, az óralátogatások rendszere. Fontos feladatnak tartják az iskola értékrendjének közvetítését, a nevelőmunkát, a tanulás tanítását, a módszertani megújulást. Ennek ellenére a fent említett területekről egy szó sem esik a konkrét feladat-meghatározás szintjén.

A magyar nyelv és irodalom munkaközössége

Az egyik legtartalmasabb munkaterv. Az általános cél-és feladat meghatározáson kívül konkrét feladatokat is említ. Tervezettek a munkaközösségi megbeszélések témái, melyek teljes összhangban vannak az SZMSZ-ben megfogalmazott elvárásokkal. Az évközi feladatok mellett minden esetben feltüntetik a felelősök nevét is.

A történelem-filozófia-etika munkaközösség

Bár a munkaterv nagyon vázlatos, általános, a munkaközösség-vezető ismertetése alapján megállapítható, hogy a gyakorlatban jól működik a szakmai tapasztalatszere, az érettségire történő felkészítés. A munkatervben éves feladatként szereplő helytörténeti szakkör indítása a tantárgyfelosztáson nem szerepel.

Fizika-informatika-technika munkaközösség

Inkább rendezvénynaptár, mint a szakmai munka tervezésének, átgondolásának dokumentuma. Említés szintjén megjelenik az óralátogatás, mint konkrét feladat.

Természet-tudományi (biológia, kémia, földrajz) munkaközösség

Csak egy éves kiemelt feladatot szeretnék megemlíteni:

„A kémia szertárban a mérgek, vegyszerek elpakolása, rendrakás”. Ha ez a kiemelt feladatok egyike, kérdéses, hogyan érvényesül a tudatos szakmai munka tervezése, megvalósítása.

A munkaterv pozitívuma, hogy fejlesztő műhelymunkát is tervez különböző területeken

Testnevelés munkaközösség,

„Mivel semmilyen lényeges mutató nem változott – óraszám, bontás, tárgyi feltételek, tanmenet – ezért a célkitűzéseink megegyeznek az

előző évekével.” – olvasható az alig pár soros, munkatervnek nevezett dokumentum bevezetőjében.

Nem gondolom, hogy ilyen formában érdemes lenne egy munkaközösséget fenntartani.

Javaslom a munkaközösség-vezetők feladatainak újra szabályozását, valamint a vezetői ellenőrzéseknek e tevékenységi körre történő mielőbbi kiterjesztését.

Összességében a szakmai munkaközösségek munkatervei nem utalnak szakszerű szakmai munkaközösségi tevékenységre.

A Kt. 58. §-a szerint *„A munkaközösség szakmai, módszertani kérdésekben segítséget ad a nevelési – oktatási intézményben folyó nevelő és oktatómunka szervezéséhez, ellenőrzéséhez.”*

Az iskola SZMSZ-e szerint a szakmai munkaközösségek tevékenységükkel javítják az iskolában folyó nevelő – oktató munka szakmai színvonalát, minőségét, fejlesztik a szaktantárgyi oktatás tartalmát, tökéletesítik a módszertani eljárásokat, végzik a tantárgycsoportjukkal kapcsolatos tanulmányi versenyek kiírását, lebonyolítását, kialakítják az egységes követelményrendszert, szervezik a pedagógusok továbbképzését.

Ezeknek az elvárásoknak a vizsgált dokumentumok szerint nem felelnek meg a munkaközösségek. Egy tervben sincs például említés módszertani kérdésekről, a tanulás tanításáról, belső továbbképzések szervezéséről, az egyes tantárgyakra vonatkozó konkrét, éves feladatokról. Hiányoznak a munkaközösség-vezetők óralátogatásainak ellenőrzési tervei.

A munkaközösség-vezető feladata a munkaközösségi munka koordinálása, a helyi tantervek elkészítésének, felülvizsgálatának, módosításának irányítása, óralátogatások, helyi szakmai továbbképzések, belső mérések szervezése, stb. lenne. A munkaközösségek a dokumentumokból megismert tevékenységük

alapján ebben a formában nem töltik be szakmai irányító, fejlesztő szerepüket.

Javaslom:

A vezetés a következő tanév belső ellenőrzési tervébe építse be a munkaközösségek szakmai munkájának vizsgálatát, és ezt a feladatot kezeljék a tanév egyik kiemelt területeként. Szervezzék meg továbbá a munkaközösség-vezetők belső továbbképzését, ahol megismertetik velük a munkaközösségi munka célrendszerét, jelentőségét és szerepét.

3.2.5. Beszámolók, jegyzőkönyvek

Beszámoló 2005/2006

Az év végi (2005/2006) beszámoló alapos, gondosan felépített részletes. Megtalálható benne:

- Statisztikai adatok, működés rendje
- Érettségi eredmények
- Programok, versenyek
- Belső ellenőrzési terv végzésének feljegyzései

A beszámolókból pontosan követhetők a tanév során az éves munkatervben kitűzött és megvalósított feladatok időarányos teljesítésének értékelései, az iskolai tevékenységek különböző formáinak megvalósítási szintjei, az érettségi és versenyeredmények.

Jegyzőkönyvek

Az intézményi jegyzőkönyvek, korrektül vezetettek, tartalmilag-formailag előírászerűek. Pontosán rögzítik a tanévnyitó és tanévzáró nevelőtestületi értekezleteken elhangzottakat, az ott hozott döntések rögzítésre kerültek.

Hasonlóan rendben vannak az érettségi jegyzőkönyvek is.

3.3. Törvényességi ellenőrzés

4. ÖSSZEZGÉS, FEJLESZTÉSI JAVASLATOK

A munkaközösségek tartalmi munkája a dokumentáció szerint sem pedagógiailag, sem szakmailag nem szakszerű.

Az adott tanévre kitűzött konkrét munkaközösségi feladatokat feladat, felelős, és a teljesítés határidejének megjelölésével tegyék kézzelfoghatóbbá. Ne csak általánosságban elvi szinten fogalmazzák meg a teendőket, hanem legyen a munkaterv konkrét és számon kérhető. A tervezésnek áttekinthetőbbnek, konkrétabbnak kell lennie. Pontosan meg kell határozni, hogy az iskolai szakmai ellenőrzési és irányítási szinten hogyan támaszkodhat a munkaközösség-vezetőkre az igazgató.

Javasolom, hogy az intézményvezetés szervezze meg a munkaközösség-vezetők belső továbbképzését, és fokozottan ellenőrizze a szakmai csoportok munkájának színvonalát, a mérési, értékelési eredmények beillesztését a helyi oktató-nevelő munka rendszerébe. A vezetés a belső ellenőrzési tervét egészítse ki a munkaközösségek szakmai munkájának vizsgálatával, és ezt a feladatot kezeljék a következő tanévnek az egyik kiemelt területeként.

A belső ellenőrzést hatékonyabbá kell tenni. Ennek részeként személyesen is, intézményi szinten is fontos a személyre szabott visszajelzés. Javasolom a belső ellenőrzési munka megerősítését, az alapidokumentumokban lefektetett alapelvek megvalósítását a mindennapi gyakorlatban

A vezetői struktúrában nem szerepel a kibővített vezetőség tagjai között a minőség-irányítási csoport vezetője.

Javasolom, hogy a MICS vezetővel bővítse az iskola az iskolavezetőséget.

Meg kell követelni a naplókban az osztályzatok pontos, korrekt vezetését. A naplókban pótolni kell a tanulói azonosító számokat.

5. MELLÉKLETEK

1.sz. melléklet: A vezetői önértékelés CD-lemeze.